

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ЯВИЩА ТЕРОРИЗМ ТА ОСНОВНІ ШЛЯХИ ЙОГО ПРОФІЛАКТИКИ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра УСФН

Як явище, тероризм охоплює весь світ, оскільки для терористичних організацій не існує ні кордонів, ні ліній фронту, ні глибокого тилу. Новий спосіб ведення війни потребує пошуку нових засобів, а для цього необхідне глибоке розуміння тероризму, що робить тероризм відмінним від такого зовні схожого на нього способу боротьби, як війна.

Тероризм є особливою формою, перш за все, психологічного насилля, що характеризується жорстокістю, цілеспрямованістю та достатньо високою ефективністю. Полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні терору шляхом захоплення заручників, залякування населення та органів влади або вчинення інших зазіхань на життя чи здоров'я ні в чому не повинних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних, з погляду чинного уряду, цілей.

Сьогодні дуже помітна ескалація терористичної діяльності екстремістських організацій. Це спеціально організована, часто професійна діяльність цілеспрямована підготовлювати протягом тривалого часу бойовиків чи спеціальних агентів. Безперервно ускладнюючи характер тероризму, наростає витонченість його методів, інтенсивно посилюється антигуманність терористичних актів, що набувають все більш масовий та жорсткий характер.

Існують різні види тероризму: тероризм етнічний, або сепаратистський (боротьба за автономію чи незалежність певної території); політико-соціальний (прагнення зміни чи збереження певного ладу); релігійний (боротьба в ім'я якогось віровчення).

Психологічна основа тероризму – радикалізм та екстремізм, а крайня форма радикалізму та екстремізму проявляється у фанатизмі. Фанатик – людина, яка відчужена сама від себе, відчуває себе гідною тільки тоді, коли може ідентифікуватися з великою справою. Ця людина не просто шукає слави, вона є «борцем за велику ідею». Нерідко такі люди в ранньому дитинстві були позбавленні тепла та любові, вони соціально неадаптовані, малоуспішні, часто страждали від самотності, у них не складались відносини з представниками протилежної статі. Це розвинуло в них потребудосягти відчуття впевненості в собі, ототожнюючи себе з «великою ідеєю», а також бравіруючи презирством до смерті. За явище ідейного самопоневолення фанатика зазвичай ховається слабка воля особистості, прагнення позбавитись від сумнівів. Нездатність подолати проблему (особисту, сімейну, соціальну, економічну, політичну) – це основна причина виникнення терору, тому що не вистачає сил на вирішення даної проблеми адекватними засобами і вона стає неадекватною, негативною, деструктивною. Під феноменом самовідчуження терориста приховується відчай, втома від життя та почуття переваги над іншими. Потреба компенсувати власну слабкість тісно зв'язана з чарівністю зброї, як шматочка влади. Таким чином, терористи проваджені механізмом ідентифікації з владою. Але часто терористами стають люди з певними психічними відхиленнями.

Сучасний тероризм – це явище соціальне, яке виникає і розвивається як наслідок недоліків і помилок у політичних, соціальних та інших сферах, а також низького професійного рівня певних спецслужб та корумпованості деяких політичних чиновників.